

Heerlen

Raadsinformatiebrief

Heerlen,
20 mei 2025

Documentnummer
378684

Onderwerp

Toezegging 3500: Evaluatie kentekentoeegang Heerlen-centrum

Inleiding

In de commissie Ruimtelijke Ontwikkeling en Leefomgeving (4 december 2024) is toegezegd dat een evaluatie inzake 'de naleving en duidelijkheid van de huidige regels met betrekking tot autoverkeer in de binnenstad' verstrekt zal worden (toezegging 3500). De bijgevoegde memo 'Evaluatie kentekentoeegang Heerlen-centrum' en deze raadsinformatiebrief geven hier invulling aan.

Nieuwe toegangssysteem: doel en uitwerking

Om een aantrekkelijke, gastvrije en veilige omgeving voor bezoekers en bewoners te realiseren is het centrum van Heerlen ingericht als voetgangersgebied. Dit voetgangersgebied is formeel geregeld met borden G7 van het RVV 1990 (voetgangersgebied) en wordt ondersteund door middel van een zogenaamde stadsafsluiting. Ten behoeve van bevoorrading zijn er venstertijden ingesteld: het is toegestaan om in de voetgangersgebieden van maandag t/m zondag van 07.30 tot 12.00 uur met gemotoriseerd verkeer te rijden. Buiten deze venstertijden mag alleen gemotoriseerd verkeer met een ontheffing in het gebied rijden.

Deze stadsafsluiting bestond in het verleden uit een combinatie van handbediende uitneembare palen en elektronisch bediende zakpalen (pollers) en functioneerde niet meer goed. Het handbediende gedeelte was duur in bediening (mensen openen en sluiten) en fraudegevoelig (veel uniforme sleutels in omloop). De pollers waren aan het eind van hun technische levensduur gekomen en moesten worden vervangen. Ook ontbrak een directe koppeling tussen toegangspasjes om de pollers te bedienen en het ontheffingssysteem waardoor het beleid niet strikt gevolgd kon worden en sprake was van misbruik.

Het college heeft hiertoe in november 2018 besloten om de stadsafsluiting in Heerlen-centrum te vervangen door een combinatie van locaties met zgn. ANPR-camera's en locaties met nieuwe pollers. Het systeem werd in oktober 2022 operationeel met als doel een gastvrij, veiliger en aantrekkelijker centrum te bieden.

Het systeem is als volgt ingericht:

- *Cameragebied:* Toegangscontrole via ANPR-camera's (o.a. Honigmannstraat, Promenade, Bongerd).
- *Uitgaansgebied:* Combinatie van pollers en camera's voor extra veiligheid bij horecagelegenheden (Akerstraat, Pancratiusplein en Pancratiusstraat).

Resultaten en aandachtspunten

De problemen m.b.t. het oneigenlijke gebruik van toegangspasjes en sleutels zijn opgelost. Er is een eenduidige koppeling gemaakt tussen de ontheffinghouders en de toegangsrechten voor het voetgangersgebied. Ook kan in het algemeen worden geconstateerd dat de fysieke afsluiting met pollers rondom het Pancratiusplein goed functioneert.

Het nieuwe kentekentoegangssysteem voldoet onvoldoende aan de doelstellingen. Ondanks een initiële daling van het aantal motorvoertuigen kan het camerasysteem niet voldoende voorkomen dat het aantal motorvoertuigen in het voetgangersgebied en het aantal overtredingen structureel te hoog blijft. Dit doet afbreuk aan de aantrekkelijkheid, gastvrijheid en veiligheid in het centrum. Uit de analyse van de werking van het systeem kwamen de volgende opvallende conclusies getrokken worden:

- **De afname van het autoverkeer is gestagneerd:** Initieel nam het aantal passerende voertuigen zonder ontheffing buiten de venstertijden af van ruim 5.000 per maand naar 2.000 voertuigen per maand. Daarna is het aantal rond 1.730 motorvoertuigen per maand blijven schommelen. Dit aantal vinden we te hoog en niet geheel conform de verwachtingen.
- **De meeste overtredingen gebeuren op vrijdag en zaterdag.**
- **Het boeteproces schiet soms tekort:**
 - Niet alle overtreders worden beboet. Er mogen bijvoorbeeld alleen boetes uitgeschreven worden aan mensen uit Nederland, België en Duitsland.
 - Door omstandigheden worden meer 'overtredingen' geseponeerd dan bekeurd. Een voorbeeld hiervan is een voertuig zonder zicht-/leesbaar kenteken.
- **De herkenbaarheid van de toegang blijft een uitdaging:**
 - De extra maatregelen (attentieborden, drempels en verkeersregelaars) hadden niet het beoogde effect.
 - Bestuurders negeren bewust waarschuwingen en nemen boetes 'voor lief'.

Meningen van bewoners en ondernemers

- **Bewoners:** staan positief ten opzichte van het systeem met ANPR camera's, met name vanwege het feit dat het oude (frauduleuze) pasjessysteem is opgeruimd hetgeen (in hun ogen) voor minder auto's van niet-ontheffinghouders in het cameragebied zorgt. Ze hebben echter wel bedenkingen over de herkenbaarheid van de toegangen en ervaren parkeeroverlast aan de randen van het cameragebied.
- **Ondernemers:** hebben in meerderheid een voorkeur voor het opnieuw plaatsen van verzinkbare palen vanwege problemen met de onduidelijke toegangen.

Conclusie: het camerasysteem kan de hoge verwachtingen inzake leefbaarheid, aantrekkelijkheid en gastvrijheid van het centrum onvoldoende inlossen. Het terugbrengen van elektronisch verzinkbare palen zou dit wel mogelijk maken.

Het camerasysteem beantwoordt onvoldoende aan onze verwachtingen, hetgeen gevolgen heeft voor de aantrekkelijkheid van het winkel- en voetgangersgebied. Daarom zullen opnieuw meerdere verzinkbare palen geïnstalleerd worden die een duidelijkere en

beter herkenbare begrenzing van het voetgangersgebied bieden om de aantrekkelijkheid van het winkel- en voetgangersgebied te optimaliseren. Ook is het nieuwe systeem gastvrijer voor bezoekers van het centrum, aangezien mensen het gebied niet meer in kunnen rijden, ook per ongeluk niet, en dus ook geen boete kunnen krijgen. De toegang van het gebied met de nieuwe verzinkbare palen vindt plaats door middel van camera's, hetgeen ervoor zorgt dat (in tegenstelling tot het vroegere systeem met pasjes) dit systeem niet fraudegevoelig is.

Daarnaast evalueren we de huidige regeling rondom laden en lossen en venstertijden. Hoewel de venstertijden hiervoor bedoeld zijn kan in de praktijk iedereen gedurende deze tijden het voetgangersgebied inrijden. Ook dit zorgt voor heel veel onnodig verkeer en ook dat doet afbreuk aan de veiligheid, gastvrijheid en aantrekkelijkheid van het centrum. Er wordt nader onderzocht of een aanscherping van de venstertijden en het gebruik mogelijk is. Het resultaat van dit traject zal later aangereikt worden.

Kernthema

Mobiliteit

Bijlagen

1 Evaluatie kentekentoegang Heerlen-centrum

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,

de secretaris a.i.,

drs. R. Wever

drs. R. van Wuijtswinkel